

Gäller för: Operation 5 Sahlgrenska

Innehållsansvar: Daniel Nilsson, (danni1), Universitetssjukhusöverläkare

Godkänd av: Annika Stephensen, (annst110), Sektionsledare

Giltig från: 2026-02-04

Giltig till: 2028-02-04

# Gliolan

## Revideringar i denna version

Detta dokument ersätter: Gliolan, version 1. Konverterad till SOFIA STYR, ny version.

## Syfte

Rutinen är en beskrivning för användande av Gliolan (5ALA).

## Arbetsbeskrivning

### Bakgrund

#### *Fluorescensvägled tumörresektion*

5-ALA (5-aminolevulenic acid/5-aminolevulinsyra) har använts i flera år i neurokirurgisk tumörkirurgi. 2000 publicerade Stummer et al. (1) en studie som visade att användning av Gliolan (5-ALA) vid tumörkirurgi kan öka andelen av pat med komplett resektion av tumören. Sedan dess har flera större studier bekräftat detta. Komplet resektion kan sannolikt öka överlevnaden oberoende av övrig behandling (2).

5-ALA är en aminosyra som finns naturligt i kroppen. Efter peroral administration omvandlas den via hemsyntesen till porfyrin, som är fluorescerande under blått ljus och som ackumuleras i cancerceller, bl. a. i maligna hjärntumörceller. Gliolan är indicerat för visualisering av malign vävnad under operation för malignt gliom (WHO-grad III och IV) hos vuxna patienter.

Andra celler som kan ackumulera porfyrin är bl.a. lymfom, metastaser, strålnekros, abscesser och vaskulit.

#### *Vilka patienter kan erbjudas fluorescensvägled tumörresektion?*

Patienter med malign hjärntumör, grad 3-4, där radikal tumörkirurgi är målet. Indikationen skall avgöras av erfaren neurokirurg för att minimera risken för neurologiskt bortfall till följd av ökad resektionsgrad.

Inga prövningar har genomförts på patienter med kliniskt relevant nedsatt lever- eller njurfunktion. Därför ska detta läkemedel användas

med försiktighet hos sådana patienter. Säkerhet och effekt finns inte studerad gällande pediatrik population (0-18 år).

***Kontraindikationer:***

Gravida eller ammande kvinnor. **Graviditetstest på alla fertila kvinnor innan administration.**

Porfyri

Överkänslighet för 5-ALA eller andra porfyriener.

***Vem kan använda Gliolan?***

Gliolan ska endast användas av erfarna neurokirurger förtrogna med operation av maligna gliom och fördjupad kunskap inom funktionell hjärnanatomi, vilka har fullföljt en utbildning i fluorescensstyrd kirurgi.

***Dosering och administration av Gliolan***

Dos: 20mg/kg kroppsvikt.

**OBS! Tidpunkten för administration är mycket viktig!:** Ges 3-6 timmar före kirurgi - verksamt i 12-16 timmar efter administration).

Ges kl. 05.00, på operationsdagens morgon oavsett tidpunkten för kirurgi (om op-start efter kl 14 får det ev ges senare).

***Biverkningar av Gliolan:***

Preoperativt:

Illamående

Hypotension

Hudreaktioner/Fototoxicitet

Postoperativt:

Patologiska blodvärden (EPK, LPK, TPK)

Hudreaktioner/Fototoxicitet (**patienten skall undvika starkt ljus i 24 timmar postop**, undvik fönsterplats på avd, täcke på pat, reaktion på starkt solljus kan förekomma upp till 14 dagar efter administration)

Undvik att ge andra fototoxiska läkemedel: tetracykliner, sulfonamider, fluoroquinoler.

Förhöjda levervärden (Gamma-GT, transaminaser och amylas) **Följande blodprover skall tas preoperativt och dag 5 postop: ASAT, ALAT, S-amylas, Gamma - GT.**

Illamående, diarré

Hypotension

### ***Referenser***

(1): Stummer et al.: Fluorescence-guided resection of glioblastoma multiforme by using 5-aminolevulinic acid induced porphyrins: a study in 52 consecutive patients. J. Neurosurgery 2000 Dec; 93(6): 1003-13.

(2): Lacroix et al: A multivariate analysis of 416 patients with glioblastoma multiforme: prognosis, extent of resection, and survival. J. Neurosurgery 2001, 95(2):190-8.

## **Ansvar**

Verksamhetschef, Hybrid och intervention, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, ansvarar för att de rutiner och riktlinjer som verksamheten kräver finns tillgängliga och följer gällande författningar/lagar. Samtlig berörd personal på Operation 5, Hybrid och intervention, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, ska delges direktivet via sektionschef/vårdenhetschef.

## **Uppföljning, utvärdering och revision**

Ansvarig operationssjuksköterska för metodkort/rutiner på Operation 5, Hybrid och intervention, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, ansvarar för att denna rutin uppdateras och revideras. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControl PRO.

## **Dokumentation**

Styrande dokument arkiveras i Barium. Redovisande dokument skall hanteras enligt sjukhusets gällande rutiner för arkivering av allmänna handlingar.

## **Granskare/arbetsgrupp**

Andreas Bartley Överläkare, Neurokirurgi Omr 6, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

# Information om handlingen

**Handlingstyp:** Rutin

**Gäller för:** Operation 5 Sahlgrenska

**Innehållsansvar:** Daniel Nilsson, (dann1),  
Universitetssjukhusöverläkare

**Godkänd av:** Annika Stephensen, (annst110), Sektionsledare

**Dokument-ID:** SU9805-1593997-1720

**Version:** 6.0

**Giltig från:** 2026-02-04

**Giltig till:** 2028-02-04